

LIBRIS

We know
books

JOHN BOYNE

**RUINELE
TIMPULUI**

Traducere din limba engleză
CORNELIA CERNEȚCHI

LBRIS

We know
books

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României

BOYNE, JOHN

Ruinele timpului / John Boyne ; trad. din lb. engleză: Cornelia Cernetchi, -

București : RAO Distribuție, 2022

ISBN 978-606-006-780-1

I. Cernetchi, Cornelia (trad.)

821.1111

Pentru Markus Zusak

RAO Distribuție
Str. Bârgăului nr. 9-11, sect.1, București, România
www.raobooks.com
www.rao.ro

JOHN BOYNE
All the Broken Places
Copyright © John Boyne 2022
Toate drepturile rezervate

Ruinele timpului
Copyright © RAO Distribuție, 2022
Pentru versiunea în limba română

2022

ISBN 978-606-006-780-1

CUPRINS

PARTEA I	9
<i>Fiica diavolului</i>	
LONDRA 2022 / PARIS 1946	
INTERLUDIU	127
<i>Gardul</i>	
LONDRA 1970	
PARTEA 2	135
<i>Cicatrici frumoase</i>	
LONDRA 2022 / SYDNEY 1953	
INTERMEZZO	265
<i>Băiatul</i>	
POLONIA 1943	
PARTEA A TREIA	281
<i>Soluția finală</i>	
LONDRA 2022 / LONDRA 1953	
EPILOG	377
Nota autorului	389

LBRIS

We know
books

PARTEA I

Fiica diavolului

LONDRA 2022 / PARIS 1946

Capitolul 1

Dacă fiecare om este vinovat pentru tot binele pe care nu l-a făcut, așa cum a sugerat Voltaire, atunci înseamnă că am trăit toată viața încercând să mă conving că sunt nevinovată pentru tot răul. O cale convenabilă pentru a îndura deceniile de exilare autoimpusă din trecut a fost aceea de a mă vedea ca pe o victimă a amneziei istorice, achitată de complicitate și exonerată de orice vină.

Povestea mea finală începe și se încheie totuși cu un obiect complet neînsemnat, un cutter pentru desfăcut cutii de carton. Al meu se stricase cu câteva zile în urmă și, dat fiind că-l consideram util de păstrat într-un sertar din bucătărie, am trecut pe la magazinul local cu articole de menaj, ca să cumpăr unul nou. La întoarcere mă aștepta o scrisoare de la un agent imobiliar, aceeași pe care o primise fiecare persoană cu domiciliul în Winterville Court, prin care eram informată că apartamentul situat sub al meu a fost scos la vânzare. Fostul ocupant, domnul Richardson, a locuit în apartamentul 1 vreo treizeci de ani, însă a murit cu puțin timp înainte de Crăciun, iar în prezent casa era goală. Fiica lui era logoped și locuia la New York, dar, din câte știu eu, nu avea de gând să se întoarcă la Londra, astfel că m-am împăcat cu perspectiva că foarte curând voi fi nevoită să interacționez cu un necunoscut pe hol, ba poate chiar va trebui să mă prefac interesată de viața lui, sau a ei, ori mi se va cere să dezvălui detalii neînsemnate din propria mea viață.

Eu și domnul Richardson ne-am bucurat de o relație de perfectă vecinătate, în sensul că, din anul 2008, nu mai schimbaserem niciun cuvânt. În primii ani după ce s-a mutat aici, ne-am înțeles foarte bine, iar el urca adeseori să joace șah cu răposatul meu soț, Edgar, însă nu știu de ce, dar el și cu mine nu am reușit niciodată să trecem dincolo de formalități. Întotdeauna mi se adresa cu „doamnă Fernsby“, iar eu îi spuneam „domnule Richardson“. Ultima dată când am intrat în apartamentul lui a fost la patru luni după moartea lui Edgar, când m-a invitat la cină, iar după ce am acceptat invitația, m-am trezit că primesc un avans amoros, pe care l-am refuzat. El a fost foarte dezamăgit de refuzul meu, drept urmare, ajunsese aproape ca doi străini, în limitele existente între doi oameni care conviețuiesc în aceeași clădire.

Reședința mea din cartierul Mayfair este listată ca apartament, dar asta e ca și cum ai descrie Castelul Windsor ca pe un refugiu de weekend al reginei. În clădirea noastră sunt doar cinci apartamente în total, unu la parter și câte două la celelalte două etaje de deasupra, iar fiecare dintre ele ocupă o suprafață de aproape o sută patruzeci de metri pătrați, într-o zonă excelentă pe piața imobiliară din Londra. Fiecare apartament are trei dormitoare, două săli de baie și o baie de serviciu, precum și vedere spre Hyde Park, iar asta îi conferă fiecăruia – din informațiile mele sigure – o valoare cuprinsă între două și trei milioane de lire sterline.

La câțiva ani după ce ne-am căsătorit, Edgar a intrat pe neașteptate în posesia unei sume substanțiale de bani, moștenită de la o mătușă necăsătorită, și, cu toate că el ar fi preferat să ne mutăm într-o zonă mai liniștită, în afara centrului Londrei, eu făcusem câteva investigații pe cont propriu și eram deja hotărâtă nu doar să locuim în cartierul Mayfair, ci și în respectiva clădire, dacă ar fi fost vreodată posibil. Din punct de vedere financiar, dorința mea părea de neatins, dar, într-o bună zi, prin voia proniei divine, mătușa Belinda a închis ochii și totul s-a schimbat. Mereu am avut de gând să-i explic lui Edgar motivul pentru care eram atât de disperată să locuiesc aici, dar nu am mai apucat să fac asta și acum am rămas cu acest regret.

Soțul meu iubea mult copiii, dar eu am fost de acord să avem doar unul, și așa l-am născut pe fiul nostru, Caden, în 1961. Cum valoarea proprietății a crescut în ultimii ani, Caden mă încurajează să o vând și să cumpăr o locuință mai mică, într-o zonă mai modestă a orașului, însă eu am bănuiala că face asta fiindcă se teme ca nu cumva să trăiesc până la o sută de ani, iar el este nerăbdător să primească o parte a moștenirii sale acum, cât este încă tânăr și se poate bucura de ea. A fost căsătorit de trei ori, iar acum s-a logodit a patra oară; am și renunțat să le mai cunosc pe femeile din viața lui. Am constatat că, imediat ce apuci să le cunoști, sunt rapid expediate, apoi se instalează un nou model și astfel ai nevoie de timp ca să le afli idiosincraziile, așa cum se întâmplă cu o mașină de spălat nouă sau cu un televizor nou. Când era copil, își trata prietenii cu aceeași lipsă de scrupule. Vorbim periodic la telefon, iar din două în două săptămâni vine să ia cina cu mine, însă avem o relație complicată, pe care a deteriorat-o parțial absența mea de un an din viața lui, când avea doar nouă ani. Adevărul este că, pur și simplu, nu mă simt în largul meu în preajma copiilor, iar băieții mici mi se par extrem de dificili.

Îngrijorarea mea legată de noul meu vecin nu se limita la faptul că el sau ea ar putea produce zgomote nejustificate – aceste apartamente au o izolație foarte bună și, exceptând vreo câteva puncte sensibile pe ici, pe colo, în decursul anilor, mă obișnuisem cu sunetele bizare, care ajungeau la mine prin plafonul domnului Richardson –, dar îmi displăcea faptul că lumea mea bine organizată putea fi tulburată. Speram să vină cineva care nu era deloc interesat să cunoască vreun lucru despre femeia care locuiește deasupra sa. Poate o persoană în vârstă, invalidă, care iese din casă foarte rar și este vizitată în fiecare dimineață de o asistentă la domiciliu. O tânără afaceristă, care dispare în fiecare vineri după-amiaza și merge la casa ei de vacanță, de unde se întoarce duminică târziu, iar restul timpului și-l petrece la birou sau în sala de aerobic. În clădire circula zvonul că un renumit cântăreț de muzică pop, a cărui carieră atinsese apogeul în anii '80, ar fi ales apartamentul pentru a se muta când se va retrage, dar, din fericire, nu s-a întâmplat așa.

Draperiile mele tresăreau ori de câte ori agentul imobiliar oprea la intrare și conducea vreun client interesat să vadă apartamentul, iar eu luam notițe despre fiecare potențial vecin. Încurajator a fost un cuplu: soț și soție, în jur de șaptezeci de ani, care se țineau de mână și întrebau pe un ton calm dacă în clădire sunt admise animale de companie – eu mă aflam pe casa scării și ascultam –, dar au fost dezamăgiți când li s-a dat un răspuns negativ. Doi homosexuali de vreo treizeci de ani, care, judecând după hainele deteriorate și aspectul general neîngrijit, trebuie să fi fost putred de bogați, dar care au declarat că „spațiul“ li se părea insuficient pentru ei și nu se puteau identifica deloc cu „perspectiva“ lui. O tânără cu trăsături simple, care nu și-a exprimat intențiile, ci doar a făcut o remarcă despre un anume Steven, căruia îi vor plăcea la nebunie tavanele înalte. În mod firesc, speram la cuplul de homosexuali – ei sunt întotdeauna vecinii perfecți, în plus, șansele ca ei să procreeze sunt reduse –, doar că aceștia s-au dovedit a fi cel mai puțin interesați.

Apoi, după câteva săptămâni, agentul imobiliar nu a mai adus la viziune niciun potențial cumpărător, oferta a dispărut de pe internet, iar eu am presupus că tranzacția a fost încheiată cu cineva. Indiferent dacă-mi plăcea sau nu, știam că într-o zi mă voi trezi și voi vedea parcat în fața clădirii camionul unei firme care se ocupă de mutări, iar cineva sau o colecție de persoane va descuia ușa și vor ocupa apartamentul de sub mine.

Oh, ce frică mi-a fost de asta!

Capitolul 2

Eu și mama am fugit din Germania la începutul anului 1946, la doar câteva luni după terminarea războiului, așadar, am luat trenul dintr-un Berlin în ruine, ca să ajungem în ceea ce mai rămăsese din Paris. Deși aveam cincisprezece ani și nu știam multe despre viață, totuși m-am împăcat cu ideea că Axa fusese învinsă. Tatăl meu îmi vorbise cu atâta încredere despre superioritatea genetică a rasei noastre, precum și despre inegalabilele abilități ale führerului ca strateg militar, încât victoria mi s-a părut întotdeauna asigurată. Cu toate acestea, nu știu cum, dar noi am pierdut.

Traversarea celor aproape 1 200 de kilometri dintr-o parte în cealaltă a continentului nu mi-a încurajat cu nimic optimismul pentru viitor. Orașele prin care am trecut erau vizibil marcate de recente distrugerii din ultimii ani, în timp ce fețele oamenilor pe care i-am văzut în stații sau în vagoane nu păreau înveselite de sfârșitul războiului, ci mai degrabă încărcate de cicatrici ale efectelor lui. Pretutindeni domina sentimentul de epuizare, conștientizarea din ce în ce mai pregnantă a faptului că Europa nu se mai putea întoarce la ceea ce fusese înainte de anul 1938, ci trebuia să fie complet reconstruită, în paralel cu sufletele locuitorilor ei.

Orașul unde m-am născut fusese aproape în întregime transformat în ruine, iar prada a fost împărțită între patru dintre cuceritorii noștri. Ca să ne protejeze, aceia care erau cu adevărat fideli și mai

aveau casele încă în picioare ne-au ascuns în subsolurile lor, până ce ne-am putut procura acte false, care să ne ajute să plecăm din Germania în siguranță. Pe pașapoartele noastre era trecut acum numele de familie Guéymard, iar ca să-l pot pronunța, am exersat încotinu, să mă asigur că va suna cât mai autentic posibil. În timp ce mama se numea acum Nathalie – prenumele bunicii mele –, eu am rămas Gretel.

În fiecare zi îmi apăreau tot mai clare detaliile despre tot ce s-a petrecut în lagăre, iar numele tatălui meu devenise un simbol al celei mai odioase activități criminale. Deși nimeni nu sugera că noi eram la fel de culpabile ca el, mama credea că, dacă le-am dezvălui autorităților identitatea noastră, asta ne-ar aduce dezastrul. Am fost de acord, întrucât și eu eram la fel de speriată ca ea, deși mă șoca gândul că ar exista cineva care să mă considere complice la atrocitățile comise. Este adevărat că am devenit membră a organizației Jungmädelbund¹ după cea de-a zecea aniversare, așa cum făceau toate fetele din Germania. Era totuși obligatoriu, la fel cum băieții de zece ani erau obligați să se înscrie în organizația Deutsches Jungvolk². Numai că eu am fost mai puțin interesată de studierea ideologiei partidului și mai mult de participarea la activitățile sportive periodice, împreună cu prietenele mele. Iar când am ajuns în locul celălalt, am trecut dincolo de gard o singură dată, într-o zi, când tata m-a dus în lagăr, ca să-i urmăresc activitatea. Am încercat să-mi spun că am fost o simplă spectatoare, nimic mai mult, și că aveam conștiința curată, însă din clipa aceea am început să pun sub semnul întrebării propria-mi implicare în evenimentele la care am fost martoră.

Pe măsură ce trenul nostru avansa pe teritoriul Franței, deveneam din ce în ce mai îngrijorată că accentul nostru ne-ar putea

¹ Liga tinerelor fete (în limba germană, în original) a fost o secțiune a Tineretului hitlerist destinată fetelor cu vârste cuprinse între 10 și 13 ani. (n.red.)

² Tinerii germani din Tineretul hitlerist a fost secțiunea separată pentru băieții cu vârste cuprinse între 10 și 13 ani a organizației Tineretul hitlerist din Germania nazistă. (n.red.)

trăda. Mă tot întrebam, desigur, dacă locuitorii Parisului recent eliberat, rușinați de prompta lor capitulare în 1940, ar reacționa cu agresivitate în fața unor persoane care vorbeau ca noi? Îngrijorarea mea a fost confirmată când ni s-a refuzat închirierea unei camere la cinci pensuni diferite, deși am demonstrat că avem bani mai mult decât suficienți, pentru o ședere îndelungată; am găsit un loc unde să ne cazăm de-abia când unei femei din Place Vendôme i s-a făcut milă de noi și ne-a oferit adresa unei pensuni din apropiere, unde, spunea ea, proprietăreașă nu pune întrebări. Dacă nu ar fi fost ea, probabil am fi devenit cei mai bogați nevoiași rămași în stradă.

Camera pe care am închiriat-o se afla în zona de răsărit de pe Île de la Cité, iar pe vremea aceea preferam să rămân cât mai aproape de casă, așa că mă limitam la plimbări pe distanțe scurte, de la Pont de Sully până la Pont Neuf și înapoi, într-o buclă continuă, deși eram nerăbdătoare să traversez podurile și să mă aventurez pe terenuri necunoscute. Uneori mă gândeam la fratele meu, care și-a dorit să fie explorator, iar acum s-ar fi bucurat nespun să descifreze tainele acestor străzi necunoscute, dar în asemenea momente mă grăbeam să alung amintirea lui.

Locuiam cu mama pe Île de două luni deja, când, în sfârșit, mi-am făcut curaj să ajung în Jardin du Luxembourg, unde verdeța abundentă mi-a dat senzația că am pus piciorul în paradis. La fel de mare a fost contrastul, m-am gândit, ca în momentul când am sosit în celălalt loc și m-a șocat pustietatea dezolantă de acolo. Aici, inhalai parfumul vieții; acolo, te îneca duhoarea morții. Am hoinărit, aflându-mă într-o stare de uluire parcă, de la Palais până la fântâna Medici, iar de acolo spre lac și am întors capul, când am văzut o gașcă de băieți care lansau pe apă bărcuțe de lemn, pe care briza ușoară le ducea spre malul celălalt, unde le așteptau camarazii lor de joacă. Râsetele lor și discuțiile entuziasmate îmi ofereau o muzică tulburătoare, după suferința silențioasă cu care mă obișnuisem, iar în interiorul meu se ducea o luptă, ca să pot înțelege cum un singur continent putea găzdui asemenea extreme de frumusețe și hidoșenie.